

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

De Regno Coelorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

DE REGNO COE-
LORVM.

*Optimus sapientissimusque mundi opifex in quem
finem quæ ex nihilo creauit,
retulit?*

CÆteras quidē creaturas corporeas ho-
minis vsui & vtilitati consecrauit : ho-
minem verò ipsum in hunc finem produxit,
vt post hoc exiguum breueque vitæ curricu-
lum, rectè & honestè cōspectum, in domum
illam migraret, vbi diuino conspectu fruēs,
vitam longè iucundissimam beatissimamq̃;
in omnem æternitatem viueret.

Quid hinc colligis?

Primò, manifestum euadit, vitam quam
hic ducimus nihil esse aliud, quã viam quan-
dam & motum ad illam beatam & immor-
talem, resq̃ue alias omnes ob eam potissimū
causam factas, & impartitas nobis, vt ijs in
hoc itinere ad cœlum commodius facilius-
que conficiendo vtamur.

Secundò, Christianum hominem, qui
hanc veritatem fide edoctus est, omnes suos
conatus huc conferre debere, vt à beata illa
vita nec excidat, nec frustra in hoc mundo
constitutus, nec suæ procreationis finem af-
secutus videatur.

Hh 5 Tertiò

Coloß 3.

Tertiò, hinc efficitur, Christiani hominis mentem, cogitationesq; non alibi quam in cœlo defixas esse debere, iuxta B. Pauli admonitionem dicentis. *Quæ sursum querite, ubi Christus est ad dexteram Dei sedens, quæ sursum sunt, sapite, nõ quæ super terram: nostra enim conuersatio in cœlis est, qui sumus conciuues sanctorum & domestici Dei.*

Ephef. 2.

Quomodo ad regnũ cœlorum mortales afficiuntur?
Tria sunt hominum genera, qui de æterna vita aut loquuntur aut cogitant. Primi sunt, qui cœlestia illa bona tanquam aliena, & ad se non pertinentia cõtemplantur, more illorum hominum, qui in itinere insigne aliquod palatium contuentes, pulchritudinem & splendorem eius admirantur, multaque inter se de illo conferunt, sed prætereuntes ad obiectam aliquam casam rusticam diuertunt.

Secundi sunt, qui de cœlestibus quidem bonis, tanquam sibi comparatis & propolis, multa copiosè & splendidè disserunt, sed difficultate itineris multitudinèque aduersariorum deterriti, neque ipsi eo contendunt, neque alios eo contendere sinunt. Quemadmodum olim in deserto 10. illi exploratores fecerunt, qui cum Iosue & Caleph in palestinam promissionis terram à Mose ablegati fuerunt.

Tertij porrò de cœlo agunt, tanquam de patria

patria ad quam iter habent, eiusque cogitatione ac crebra commemoratione omnes miseræ huius vitæ molestias & difficultates exforbent, non aliter quam nobilis, qui ex longa difficiliq̄ peregrinatione pedes domum reuertens, eminus arcē suam in monte conspiciatur. Hic enim cogitans paulò post occursum cum liberis & familia uxorem, in amplexus ruituram, sedem, mensam, epulas, cæteraq̄ omnia corporis animiq̄ oblectamenta proposituram, nihilq̄ defuturum commoditatis, opum, honorum, &c. in itinere fortiter & animosè decurrendo alacriter progreditur, vim sibi facit, atque ad eò etiam comites certa futurorum bonorum ostentatione animat atque impellit, si quæ in itinere occurrunt, cæcis quasi oculis transit, & futurarum commoditatum consolatione facile contemnit. Ita affectos esse illos convenit, qui beati esse volunt, ut magno & invicto animi robore superatis omnibus impedimentis, & difficultatibus ad illam gloriam contendant, propter quam in lucem æditi, & per Christum à morte sempiterna vindicati fuerunt.

Inenarrabilis illius beatitudinis in nobis desiderium quænam excitant?

Primum si consideremus quæ quantaq̄ bona Deus in hac vita dilargitus sit, non modo infidelibus idolorumque cultoribus, & ho-

& hominibus ventri suo abdominique deditis, sed hostibus quoque suis, & Christiani nominis accerrimis oppugnatoribus. Nero præter nefarium parricidium & alia innumera flagitia commissa, primus imperator Christianos vehementissimè est persecutus, vsque ad interneccionem gloriosissimorum Apostolorum Petri & Pauli, Decius, Diocletianus, Maximinus, Maxentius, ceterique veræ religionis hostes, quid non in Deum, Deique cultores Christianos machinati fuerunt? Iulianus Apostata ex tonsurato clerico religionis Christianæ desertor, magicisq; artibus deditus, Valens hæreticus, &c. Hi (inquam) omnes cum tot sceleribus inquinati ex professo Deum ipsum, Deique legem impugnarunt; à Deo tamè donati sunt immensis opibus, honore, gloria, splendore, delitijs, vt nihil deesset, quo minus vitam agerent suauitatis, dignitatis, voluptatis plenissimam; imperauerunt orbi, subiectos sibi habuerunt populos ac Reges; ad eorum nutum omnia gerebantur: Et quid optare posses in hac vita, quod illis non fuerit concessum? Sed hinc attolle mentem ad alia. Si enim tanta largitus est hostibus, persecutoribus, improbis, flagitiosis, sceleratis hominibus, atque tyrannis; quid præparauit, non dico, seruis, non amicis, non charis, sed filijs dilectissimis, regni sui hæredibus? Si optabilis

lis est imperatorum regumque terrenorum conditio, quanto magis optandum cœleste regnum, cui præficientur filij accepturi hæreditatem?

Secundum est ex diligenti consideratione verborum Isaïæ, & B. Pauli Apostoli. *Oculus non vidit, auris non audiuit, & in cor hominis non ascenderunt, quæ præparavit Deus diligentibus se.* Magnam gloriam, magnas opes, magnos honores oculi nostri viderunt principum Christianorum; Multò plura audiimus aut legimus ipsi, quanta fuerit gloria imperatorum, quæ victoria ac potentia Alexandri Macedonis; quæ Nabuchodonosoris regna, qui triumphus Ducum Romanorum, quam admirabilis sapientia Salamonis. Longè denique magnificentiora & splendidiora mente & cogitatione complecti possumus: sed quantamcunque videris in orbe gloriam & scelicitatem, quantumcunque audieris quantumcunque mente complexus fueris, nihil ad gloriam, beatitudinemque illam quam dabit, & reuelabit in cœlo Deus diligentibus se.

Isa. 64.

1. Cor. 2.

Rom. 8.

Tertium ex eiusdem Apostoli verbis colligi potest: *Non sunt condignæ passionis huius temporis ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis:* hoc est nihil tam graue cuiquam, in hac vita inferri potest, aut à quoquam sustineri, quod dignum sit æterna gloria. Quò maioris

ris momenti & pretij est res, eò maiore labore molestijque digna censetur. Sunt qui ferum patientur & ignes, vt vel præmia consequantur, vel commodis & emolumentis quibusdam fruantur. De bonis igitur vix æternæ affirmat scriptura quod tanta sint, vt nullus fuerit vnquam, in hac vita labor, nulla molestia, nulla afflictio, nulla pena, quam non cumulatissimè compensent ac remunerentur. Multa passi sunt Martyres, multa item facinorosi multi pro criminibus suis: At nihil dignum tantò præmio. Tullibores tuos ad res istius vitæ confer, mercator se periculis maris exponit, vt quæstum mercibus faciat, Ecclesiasticus transmittit Alpes, vt sacerdotium aliquod opimum impetret. Alij studia literarum, nocturnosque labores ad honores, Principum fauorem, & quietam vitam dirigunt. Et hæc diuina bona quæ pretium omne superant, pro quibus tametsi vitam sanguinemque profundas, nihil dignum præstabis, nullos tibi labores cæteri videntur? Certè B. Paulus, quantos labores & molestias perpeffus fuerit, quamque parui eas pro bonis illis immortalibus estimauerit, in Epistolis suis satis declarat.

Quartum est ex pretio vitæ æternæ: merces enim quo plaris veneunt, eo digniores habentur. Obseratum erat quondam cæci

peccato primi parentis, nulli patebat ingres-
sus, quæsitus est in cælo, in terra & subter
terram, qui pretio persoluto portâ cæli re-
feraret, nemo potuit reperiri, nec pretiû ab
vlla mortali vel immortalis creatura persol-
ui. Deus ipse infinitæ maiestatis & dignita-
tis in pretium se offerre debuit. Haberi po-
terant opes huius terræ, Sol, Luna, sidera, ip-
sique cælestes orbis, quæ omnia quum in
hunc finem à Deo producta essent, vt homi-
ni ad æternam salutem consequendam ad-
iumento essent, meritò debuissent in hoc
negotio consumi, sed dignum & æquale nõ
erat pretium, opus fuit re infinita, dolori-
bus, sanguine, passione, morte Dei infiniti.
Quocirca si gloria cæli non nisi infinito me-
rito comparari potuit, hoc est, non nisi mor-
te filij Dei; & si tanti Deus ipse illam æstima-
uit, vt se ipsum pro ea tibi comparanda ob-
tulerit, ac donarit; nonne magnum quiddã
& eximium vitam æternam esse existimare
debemus? *Ego* (inquit filius Dei) *veni vt vitam*
habeant, ideò factus homo, ideò passus, ideò
mortuus, vt vitam ab ipsis amissam meo san-
guine recuperem.

Quintum argumentum ducitur ab illis,
qui hoc cælesti gaudio beati sunt & fœlices.
Maiores nobilioresq; maioribus rebus gau-
dent & delectantur; pueri nucibus, viri ma-
gnates, Principes & Reges grauioribus,

vt

vt certaminibus, circis, venationibus. Qui porro res istas terrenas mente calcarunt, adeò non afficiuntur illis, vt omnia ista humana & inferiora pro nihilo ducant, reputent vt sordes & stercorea. Tales erant Apostoli, cæteri que viri sancti, & Deo pleni. At verò sancti Angeli quibus nihil commercij est cum his nugis nostris, dedignantur illas aspicere, in quibus homines præcipuam felicitatem constituunt: eorum quippe felicitas & beatitudo posita est in rebus longè nobilioribus. Deus autem infinitæ naturæ & dignitatis, non nisi infinita pulchritudine capitur. Considera igitur quanta sit futura res illa, quæ te in æternum beabit, eadem nimirum quæ sanctos Apostolos, quæ beatos Angelos, quæ Deum ipsum: Qua enim re sancti Dei aque adeò Deus ipse oblectatur, & beatus est, nisi Deo & contemplatione possessione que diuinitatis? Hac eadem tu frueris, & in æternum frueris. O te beatum ergo si gloriam istam intelligas, beatiorem si desideres, beatissimum si consequaris.

Anima hoc cælesti regno digna quo triumpho in possessionem tantæ gloriæ ingrediatur?

Reges inaugurandi cum magna pompa & solennitate inducuntur, & Romani duces olim confectis feliciter bellis domum re-

uertentes, cum incredibili splendore & apparatu in capitolium inuehebantur. Sed nihil ad hanc inaugurationem atque triumphum. Lazari mendici anima, ante referatas *Luc. 16.* cœli portas, ab ipsis Angelis, est in sinum Abrahamæ deportata. Itaque, primò Angeli ipsi sunt vice currus triumphalis, ipsi vehunt animam in cœlum, ipsi magno numero comitantur. O quam suaue vehiculum, quam certi itineris duces, quam nobiles & iucundi comites, quam honorabiles ductores.

In ipso verò progressu cum laudibus Dei, non tacebuntur laudes triumphantis animæ. Hæc est virgo sapiens, quam Dominus vigilantem inuenit. Hæc est quæ nesciuit thorum in delicto, habebit fructum in refectione animarum sanctarum. Iste sanctus pro lege Dei sui certauit vsque ad mortem, & à verbis impiorum non timuit. Hic vir despiciens mundum & terrena triumphans diuitias cœlo condidit, ore, manu. Tum eius generosa facta dulcissimo carmine ab Angelis celebrabuntur, taliq̄e cœlesti melodia peruenietur in cœlum, sicut de seruulo paralytico, narrat D. Gregorius.

Quid vbi ad cœlum ventum fuerit?

Mirabitur anima insolitam regionem, nona erunt omnia; occurrent sancti congratulabundi, & in casta oscula ruentes. Si enim

Ii Ange-

Lac. 15. *Angeli in cœlis gaudent super vno peccatore penitentiam agente, sed in magno adhuc discrimine degente, quantum erit gaudij super eodẽ iam de hostibus omnibus victoriam & triumphum reportante? Etsi gaudent Angeli, quanto magis homines, eiusdem nobiscum naturæ, conditionis, & patriæ? Et si ex longa peregrinatione redeunti filio occurrunt mater & domestici in hac vita, omnique obsequij & officij genere gratificantur, quam vehementer lætabuntur, & gratulabuntur nobis beati illi Spiritus, qui longè maiore caritate nos complectuntur, quam vllus mortalium? Præsertim cum ex multo longiori periculosiori que peregrinatione atque nauigatione, in securissimum salutis portum inuehimur?*

Qui sanctorum præcipuo gaudio triumphant nobis in cœlum ingredientibus?

Quibus nos aliqua necessitudine communiti fuimus, vel causam alicuius boni aut salutis attulimus, vel quos singulari deuotione coluimus. Itaque parentes Deo laudem dicent pro tali filio, & fratres, amici & cognati pro tali consanguineo. Ibi que amor omnis naturalis qui erga parètes habebatur, in sanctum & diuinum commutabitur. Iam illi quos ad meliorem vitam adduxeris, ad Deum conuersi, tibi suam salutem cum ingenti gloria

gloria acceptam referent. Et sicut (teste D. Gregorio) Achaia Andream prædicabit; India Thomam, Aethyopia Bartholomæum; orbis Christianus Petrum & Paulum, his similibusque vocibus.

Hi sunt Domine qui nos veritatem docuerunt, qui nos suis verbis & exemplis à dæmonum faucibus eripuerunt, qui salutis istius nostræ authores fuerunt, Petrus Apostolus, & Paulus Doctor gentium, ipsi nos docuerunt legem tuam Domine: His igitur redde *coronam iustitiæ, quam promissisti diligentibus te*. Ita tibi bona omnia precabuntur, & laudes tuas immortaliter celebrabunt, illi quos tu ad pietatem colendam iuueris, filij, discipuli, subditi, auditores, & quibuscunq; operam tuam impenderis. Sancti verò quos patronos habueras, nominatim Angelus tutelaris, peculiarem illum cultum & honorẽ, quo ipsos viuens affecisti, palam commemorabunt, singula quoq; recensent, quæ in tui gratiam vicissim à Christo petierunt & impetrarunt, quos tu agnoscens maiori etiam, quam hactenus vnquam veneratione & affectu complectere.

lucundissimo hoc ac ornatissimo sanctorum comitatu in intima cælorum penetralia introductus quid agam?

Admiraberis regionis amœnitatem, campos non terrenos, sed cælestes, palatia nõ lapidi-

pidibus, lateribus aut gemmis, sed sublimiori materia diuinis manibus artificioq; constructa, solis lux vtpotè obscurior illic non lucebit, nam *claritas Dei illuminat illam domū*,
Apoc. 21. & *lucerna eius est agnus*. Hinc inde circumspiciens varios sanctorum choros videbis, Virginum, Viduarum, Anachoretarum, Confessorum, Ecclesiæ Doctorum, Martyrum, Apostolorum, Prophetarum, Patriarcharū, qui vt in hoc mundo diuersis viuendi institutis Deum coluerunt, peccataque sua, & vnigeniti filij Dei mortem, seorsim (vt ait
Zach. 21. Propheta Zacharias) distinctis familijs planxerunt, ita in cœlesti patria diuersis honoribus afficientur, & habitationibus distingu-
Ioan 14. entur. Siquidem *in domo patris cœlestis mansiones multe sunt*.

Quibus salutatis & ab iisdem officiosè salutatus, ascendens ad nouem choros Angelorū, quos tribus hierarchijs dispertitor, & in suo quemque munere & officio (sunt enim *administratorij Spiritus*) constitutum videbis, ex qua re dictu incredibile, quantum
Gen. 28. sis voluptatē percepturus. Nam illi qui sunt ex ordinibus inferioribus, vltro citroque sursum, deorsum cursitant munera diuinè
Apoc. 8. cœlo in terram, & preces mortalium hinc in cœlum deportantes. Medij ex Dei voluntate & præscripto de rebus inferioribus conflituunt & ordinant. Supremi vtpotè Deo

viciniores perpetuò diuinæ suæ maiestati assistunt & ministrant, toti in eius amorem & admirationem absorpti: Et Angelorum quidem omnium tanta est multitudo, vt sicut cælum magnitudine hanc terram, infinitis partibus vincit, (quippe quæ iuxta mathematicorum demonstrationes ad vniuersi cæli complexum quasi puncti instar obtinet) ita eorum numerus res has terrestres omnes multitudine longè superet. Ordo talis est, vt & nemo otietur, & nemo alterum impediatur, & quo quisque superior est, eo quoque inferiore, insigni aliqua proprietate nobilior est & præstantior. Regina Saba admirabatur in aula Salomonis ministrorū ^{2 Par. 9.} ornatum & ordinem; nec habebat amplius spiritum, vt inquit scriptura. Sed quid hominū terrenis vestibus indutorum nitor, ad hunc immortalem Angelorum splendorem & ornatum; qui gloria cælesti & pulchritudine naturæ suæ, omnibus rebus à Deo creatis antecellunt? Quid ille ordo ad huius ordinem? Quid illa multitudo ad hanc infinitatem?

In hac gloriosa profectioe, quos audies concentus Angelorum, atq; beatorum hominum? Quam melodiam, quas Dei laudes? Canticum nouū, perpetuū Alleluia. Quando vident pij homines in templis Catholicorum sacrum missæ officium cum apparatu, & pia quadam cœremonia celebrari, &

Ecclesiasticos hymnos deuotè ordinateque decantari audiunt, animis in cœlo defixi, & mirabili dulcedine ac suauitate deliniti, lachrymas vix tenent. Hic ergo in cœlesti templo, in tanto numero canentium, tanta singulorum attentione, tanto ordine, tanta harmonia, tanta maiestate, quid cogitabis? Vbi eris? Quo gaudio afficeris? Qua dulcedine perfunderis? Qua deuotione cumularis?

Præteruictus Angelorum ordinem ac cœlorum Reginam Dei ipsius Matrem adduceris, quæ sola gloria ac maiestate sua decimum chorum constituit, & adornat, tot enim tantisque donis & ornamentis est exulta, ut quidquid sapientiæ, pietatis, charitatis, pulchritudinis, honoris, gloriæ sanctis omnibus à Deo collatum fuit, id omne in ipsa tanquam in nobilissimarum rerum thesauro collectum videas. Hanc aspicias *etiam* Sole, & Luna quasi scabello insistentem, illustri corona, 12. stellis tanquam gemmis quibusdam distincta, capite redimitam: quæ serenissimo vultu ad te conuersa, veni (inquiet) sponsa Christi, accipe coronam quam tibi Dominus præparauit in æternum; Inuocasti me, & quotidianis precibus postulasti, ut Iesum benedictum fructum ventris mei post exilium tuum tibi exhiberem; iam te ad eum deducam, teque coronandam, dignoque

noque premio afficiendam ei sistam: & commemoratis orationibus quas pro te ad filiū suum fundere solita fuit, singulisque beneficijs per eius preces tibi à Deo collatis, in maiorem te sui amorem & venerationem excitabit.

Quid praterea?

Duce matre Deipara throno Christi appropinquans admiraberis gloriam vnigeniti filij Dei, sedentis ad dexteram virtutis & maiestatis Dei, qui tibi obuiam factus, id quod in supremo iudicij die futurum promisit, etiā hoc tempore aliquo modo prestabit: *Iterum veniam & assumam vos ad meipsum:* Nam si filium prodigum, qui totum patri- Luc. 15. monium suum decoxerat, accurrens amplexus est & osculatus, quid filio probo è pugna redeunte facturum putas? Primò sanè more matris, quæ infantis lachrymantis faciem sudario tergit, *absterget omnē lachrymam ab oculis tuis*, & eiusmodi proculdubiò verbis consolabitur: *Benedicte tu fili mi, & frater dilectissimè, gaude & exulta, iam enim non erit tibi amplius neque luctus, neque clamor, neque vllus dolor. Iam hyems & difficultas omnis transijt & recessit.* Apoc. 21. Deinde quod tantò tem- Cant. 1. pore concupiuit anima tua, *vt oscularetur te osculo oris sui*, suauissimo castissimoque amplexu, te sibi in sponsam desponsabit. Tum exhibitis manuum, lateris, pedumque

vulneribus, quidquid pro te annis 33. gesserit, passusq; sit, in memoriam reuocabit. Tu verò venerabundus sacra illa vulnerum loca deosculaberis, tantiq; Domini in te bonitatem & misericordiam admirans, in eius amore incredibiliter exardesces.

Nihil amplius?

Quintò, manu prehensam te sponsam suam adducet Christus ad thronum, patris æterni, vt ipsam videas & possideas diuinitatem. Vti sicut Moyse in monte Sinai in nubem ingressus caligine tectus fuit, ita tu ingressus in gaudium Domini tui, totus à Deo absorptus, homo planè diuinus euades. Hic tunc Deus Pater, sempiternæ gloriæ coronâ tibi imponens: *Euge (inquiet) serue bone & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui, intra (inquam) in gaudium Domini tui, tantû quippe est gaudium, vt totum capere nequeas, sed sicut sponsa in aquam missa oppletur quidem aqua, sed vniuersam aquam non capit, ita tu gaudio quidem & Deo repleberis, sed tamen totam istius gaudij amplitudinem mentis tuæ angustię non poterunt continere. Verè, verè beata tunc erit anima tua, & densque exultabis letitia inenarrabili & glorificata. Deus porrò locum tibi designabit in numero sanctorum labore & virtute tua dignum,*

1. Pet. 1.

num, iuxta illud sapientis. *Omnis misericordia Ecclē. 16.*
faciet locum unicuique secundum meritum operum
suorum, & secundum intellectum peregrinationis
ipsius. Ad quem locum ubi perductus fueris,
 miraberis tibi asseruata, & quasi in thesaurū
 collecta, quæcunque per omnem vitam egi-
 sti, nihil eorum prætermisum, nec haustum
 quidem aquæ frigidæ egentibus datum, &
 miraberis res exiguas & minimas tanta mer-
 cede compensari.

Verène isthæc ita fient?

Fient illa quidem, sed non eo modo quo
 dicta sunt, sed quomodo ab hominibus ex-
 plicari possent. Fient puncto temporis, sum-
 mo splendore, inexplicabili lætitia, modo
 supernaturali, quem illi soli intelligent, qui-
 bus dabitur experiri.

Quotuplex gaudium habetur in vita
æterna?

Duplex: Vnum essenziale dicitur, quod
 in Dei ipsius clara visione possessioneque
 consistit.

Alterum accidentale, quod in cæteris a-
 nimæ corporisque bonis cernitur. Vtrique
 conuenire potest Boëthij definitio, *vt sit sta-*
tus bonorum omnium aggregatione perfectus.

Atque vt ab accidentali præmio tanquam
 minori auspiceris, omnibus ibi bonis cir-
 cumflues & abundabis, nihil quod deside-

li 5 rare

rare possis aberit, omnia quæ voles copiose accipies. Cumq; tanta sit illic foelicitas, rectè tamen dixit D. Augustinus *facilius exponi posse quid non sit, quàm quid sit in cælo*; nulla paupertas, nulla inscitia, nulla ægritudo, nullè proflus miseriar, imò verò nec hæc nostratia bona, non diuitiar nostræ, non honores nostri, non scientiar nostræ, non eloquentia nostra, non denique quidquid in bonis & eximjis hic mundus admiratur. Aderunt tamen bona omnia, sed præstantiora & altiora.

Adumbra rem istam similitudine aliqua?

Agricola quispiam rusticana sua casa & supellectili contentus viuit, mensa, cubili, lecto, vestitu, &c. At filius Regis assuetus palatio, supellectiliq; regia, casam hanc forte ingressus, nihil inueniet, quod a patris parentis dignum putet. Hic enim videt parietes luteos, tectum stramineum, tapetes ranearum telas; lectum saccum stramineum, lecticam humum, mensam rudem tabulam, sedem truncum arboris, vestem panosam, calceos clauiculatos, orbis & cochlearia lignea, lances testaceas, denique rudia rusticanaque omnia, quibus licet fruatur, & delectetur agricola; non capitur tamen Regis filius, cuius palatium est nobili lapide structum, plumbeis laminis tectum, pul-

cherrimè laqueatum, & suppellectili aurea atque argentea instructum. Simili modo res se habet in aula cœlesti, vbi diuitiæ huius mundi, quæ auro, argento lapidibusque pretiosis & gemmis constant, hoc est, terra rubra, alba, aut alijs coloribus pro qualitate gemmarum tincta, nullo pretio habentur. Nostræ opes pungunt sollicitudine curaque habendi & retinendi. Illic opes cœlestes sine cura, & illæ quidem amplissimæ. *Super omnia enim bona sua constituet te DEVS. Quid-* Matt. 24. quid habet Deus, id tuum erit. Et quemadmodum olim Iosephus par erat Pharaoni, Gen. 41. vno solio regni sceptroque excepto; ita tibi sua omnia donabit, committetque Deus, vt ipse solus maneat *Deus super omnia benedictus in secula.*

Honores istius vitæ, quid præter externam reuerentiam adferunt, & illam sæpè simulatam, sæpè extortam, sæpè coactam, & inuidia, maledictionibus plenam? In cœlo porrò quantus honor? *Qui vicerit* (inquit Apoc. 2. **CHRISTVS**) *dabo ei sedere in throno meo.* Magnus honor in eodem throno cum Rege confidere. Aman acerrimus honoris existimator, summam dignitatem iudicabat equo Regis vehi. Quantus igitur erit honor, in Hesler. 6. eodem throno sedere cum **CHRISTO DEO**, & Regum omnium Domino? Eleganter

ganter dixit B. Apoffolus Paulus. *Quod in pro-*
2. Cor. 4. senti est momentaneum, & leue tribulationu no-
stra, in sublimitate aeternum gloria pondus opera-
tur in nobis. Tanta est illius honoris & gloriae
 magnitudo, vt omne id quod in hac vita pa-
 ti contingit, fit pro re leui ac momentanea
 habendum.

Summa in hoc mundo potestas est, sum-
 ma imbecillitas. Reges & Principes, qui pra-
 ter caeteros potestate praediti esse viderunt,
 sine ministrorum turba à quibus pendet to-
 ta illorum potestas, vix audent domo efferre
 pedem quod intrepidi faciunt mendici. Bea-
 ti verò in caelo, sine ministrorum aut militu
 ope, soli per se acies integras delere & perde-
 re possunt, sicut vna nocte in exercitu Senna-
1sa. 37. cherib, Angelus vnus 185. hominum milia
prostrauit. Quia gladij ancipites in manibus eo-
rum, ad faciendam vindictam in nationibus, incre-
pationes in populis, quod illis in Apocalypsi
4poc. 2. promisit Christus his verbis: Qui vicerit & cu-
stodierit vsq; in finem opera mea, dabo illi potesta-
tem super gentes, & reget eas in virga ferrea, &
tanquam vas figuli confringentur, sicut & ego ac-
cepi à patre meo: hoc est, potestatem, qua me-
 pater caelestis ornaui, cū sanctis meis com-
 municabo.

Cibus noster in hac vita ex animalium
 carnibus, aut terræ frugibus atque herbis,
 potus

potus ex aqua aut succo vuarum conficitur, & sumptus quandoque lædit corpus, sæpè mentem ad terrena deprimit, labore parandus est, & quotidie repetendus : Quantò præstantius est alimentum cœlitum? *Ego* (dicit *Tob. 2.* *Raphaël cibo invisibili & potu, qui ab hominibus videri non potest, vtor :* Replet omne *Psal. 35.* desiderium satiatque : *Inebriabimur enim ab ubertate domus Domini, & satiabimur cum apparuerit gloria eius ;* sine molestia paratur, quia filius Dei iubebit nos accumbere & *transiens ministrabit nobis.*

Voluptas huius vitæ suas habet amaritudines, vt non immeritò à saluatore Christo spinis pungentibus comparetur : non rarò *Luc. 8.* est fœda, plerumque imperfecta: nam qui tactu delectatur, dolet alio sensu, audiens vel aspiciens quod molestiam parit.

Quæ sensuum erunt oblectamenta?

Oculi qui multa hic acerba viderunt, & pauperum necessitates benignè inspexerunt, gaudebunt illic præsentia Christi, Sacratissimæ matris, omniumque sanctorum, quorum corpora omnem pulchritudinem vincunt.

Delectabuntur quoque amœnitate loci, quæ quanta sit in ipso cœlesti palatio, ex infima eius vilissimaque parte, quæ nos respicit, coniectare possumus. Hæc enim pulchritu-

ritudine stellarum & siderum ornata, lumineque Solis & Lunæ illustrata, non solum orbem hunc inferiorem illuminat, sed rebus omnibus vitam & esse confert atque conseruat. Quid igitur in penetralibus ipsis pulchritudinis, si tantum splendoris habet hæc pars, quæ non solum ab hominibus sed etiam à bestijs conspicitur?

Aures quoque quæ pauperum vocibus & clamoribus patuerunt, diuinæque laudes & sacras conciones admonitionesque cum fructu audiuerunt, multaque conuitia habuerunt; ibi suauissimo CHRISTI colloquio perfruentur, sacratissimæ DEI genitricis, cæterorumque sanctorum verbis & sermonibus concentuque Angelorum & laudibus DEI sine fine decantandis delectabuntur.

Singulis præterea sensibus reliquis, sine voluptates non deerunt, & plus delectationis illi percipient, qui plus molestiarum tulerunt.

Ipsam vero corpus quale futurum?

Ipsam cum omnibus suis partibus & membris admirabiles capiet voluptates, sed castas, sed sanctas, sed diuinas. Afficietur namque diuinis illis quatuor dotibus?

Erit enim primò impatibile, sanum, ut nulla læsione, nullo æstu, nullo frigore, nulloque malo affligi possit.

Secun-

Secundò instar solis clarum; splendor enim ipsi loco vestimenti erit.

Tertiò, Agile ad omnem animæ nutum velociter, sine molestia, absque defatigatione ubique præsens.

Quartò, spirituali rationi per omnia obtemperans.

At nunquid manent in glorificatis corporibus martyrum cicatrices, ieiunantium attenuatio, flagellorum corpus suum castigantium vibices?

Manent utique cicatrices vulnerum pro Christo acceptorum, sed admirabilem splendorem reddent, non secus ac smaragdus aut carbunculus in auro obrizo, caro macie, ieiunij, cilicij, alijsque pœnitentijs confecta, instar Solis fulgebit; denique labores omnes & incommoda pro iustitia & remissione peccatorum suscepta & tolerata, summa quiete & iucunditate permutabuntur.

Bona istius vitæ aliudne habent vitium, quam quod multis malis sunt admixta?

Habent sane, idque maximum. Sunt enim brevia & incerta, aliquando fortunæ ludibrio exposita, semper autem morte defendenda. At verò cœlestium bonorum nullus erit terminus; semper enim cum Domino erimus, inquit Apostolus. Cum namque in

in omni occupatione læta tempus breue apparet, & citius atque vellemus effluxisse videatur, in illa summa fœlicitate omne tempus esset breuissimum. Quia (vt ait Prophetata David) *mille anni ante oculos Domini; tanquam dies hesternæ quæ præterijt.* Igitur in illa sancta æternitate nulla est vicissitudo, nulla successio, nulla permutatio, sed constans & firma, & plena, & absoluta per omnem æternitatem lætitia, nullo tædio diuturnitatis permixta: sicut enim Deus aliàs omnipotentiam, sapientiam, bonitatem, iustitiamque suam hominibus declarauit: ita in beatitudine cœlesti quibus bonis ornare, & quanta fœlicitate suos dilectos afficere possit, apertis thesauris gloriæ suæ palam faciet: nihil hic erit mali, nihil deerit boni: Cogita diligenter apud animum tuum quid appetas aut quid desiderare possis, id omne habebis illic, & plenius perfectiusque quam conceperas habebis.

Scientia istius mundi tametsi magno labore parta, est tamen potius ignorantia dicenda quam scientia, vt verè dixerit sui temporis doctissimus Socrates, se hoc vnum scire quod nihil sciret: quumque tam exigua sit, & ferè nulla, inflare tamen solet, & miris homini Spiritus afferre. Quid quæso nouimus de natura cursuque astrorum? Quid de fluxu & refluxuque; & falsedine maris? Quid de corpore humano? Medicina plena est ambigui-

ignitatibus, Jurisperiti tot scriptis voluminibus, in rebus grauiſſimis ſæpè diſſentiunt. Extra ea quæ fide credimus Theologia multis obſcuritatibus eſt inuoluta. Et hodie in omni ferè ſcientia, quæ multo tempore magno conſenſu tradita fuerunt, à plerisque nouis difficultatibus ſuſcitatis in dubium vocantur. Sancti in cœlis quid poterunt ignorare? Videbunt oculis curſus orbisque cœlorum, non magis ipſos latebunt herbarum, animalium, cæterorumque corporum natura & proprietates, quam dæmones, qui ingenij pernitate omnia penetrât. Et quid non ſcient, qui ſcientem, ſummaque in ſe continentem ſcient?

Suauitas denique quæ ex amicorum ſociorumque conſuetudine in hoc mundo capitur, frequenter aliqua amaritudine miſcetur, vel ex moribus minus aptis, vel ex verbo leuius inconfideratiuſque prolato, vel ex æmulatione, ſi fortè alij nobis anteponantur. In cœlo verò vnum ex præcipuis gaudijs erit ſanctorum conſuetudo atque præſentia, quorum gloria non aliter atque ſi noſtra eſſet lætabimur, quemadmodum ſingula corporis membra ornatu mutuo gaudent: manus enim ex capitis ornatu redditur ornatioꝝ, atque ita de cæteris membris; & ſicut mater gaudet quum filius ad honores magnos euehitur, quod talis honor in matrem quoque

K k   talis

talis filij redundet. Quamobrem nulla est illic inuidia, nulla ambitio, nulla ob aliorum maiorem gloriam æmulatio. Singuli enim quantam optare & capere possunt gloriam habebunt. Sicut igitur frater statura breuior accepta à parente veste aurea quæ suo corpori conuenit, non inuidet fratri proceriori vestem similem, sed pro statura longiorem maiorisque pretij, neque istam sibi cuperet oblatam tanquam minus conuenientem: & sicut manus ornata annulis gemmisque non appetit ornatum capitis licet sumptuosiorum: Et quemadmodum mater non inuidet filio diuitem Episcopatum aut Sacerdotium, cuius ipsa non est capax. Ita sancti suo singuli statu contenti erunt; nec vnus alterius honore, aut gloria dolebit, sed potius vehementissimè gaudebit.

Quid post hæc omnia beati expectabimus?

Præter hæc tanta, tamque admirabilia bona, vult Deus seipsum nobis in cælis dare, diuinamque naturam admirabiliter nobis coniungere, vt à nobis videatur & habeatur, & videndo possideatur. Et hoc est præmium essentiale.

Quomodo videndo Deum ipsum possidemus?

Res ista cum tam sublimis sit, vt neque verbis exprimi, neque mente concipi valeat, pro ingenij nostri tarditate, hoc rudi modo

do consideretur. Deus natura simplicissimus, perfectione infinitus, nec humano nec Angelico intellectu attingitur aut videtur; quod mens creata ad tam perfectam & absolutam simplicitatem non possit aspirare, neque sit aut esse possit similitudo aliqua, quæ Dei naturam intellectui repræsentet, cum omnis similitudo finitam habeat perfectionem, Deus autem sit infinitus. Deus itaque pro bonitate sua hominibus sanctis se manifestare volens, mentis humanæ oculos infirmos atque angustos, primo quidem firmiores reddit, lumineque diuino illustrat, ut supra naturæ vires capaces efficiantur contemplationis Dei. Tum verò Deus ipse non per speciem (ut fit in cognitione aliarum rerum, quarum similitudines non res ipsæ sunt in sensibus & intellectu) sed per se ipsum in intellectum ingreditur, coniunctioneque hac supernaturali & admirabili, videtur per se atque in se diuina natura: neque videtur modo, sed per intellectum ingressus in animam, eam, potentiasque eius, adeoque corpus ipsum hominis beati diuinitate replet.

Quid hinc efficitur?

Primò, ut anima beata Deo plena, tametsi naturam suam non amittat, diuinæ tamen naturæ consors dicatur, atque in ea magis De-

us quam propria natura cernatur: quod similitudine candentis carbonis, & ardentis fumi in flamma explicari solet.

Matth. 17.

Secundò, vt gloria hæc animæ in corpus redundet, corpusque ipsum afficiat: vnde sicut per animam suam accipiet humanum corpus pulchritudinem, ita non mirum, si præsentia hac diuinitatis corpora sanctorum fulgebunt sicut Sol in regno patris eorum: quem admodum Christum Dominum in transfiguratione resplenduisse nouimus: & sicut ex pulchritudine ista motuque videtur corpus viuere, vitaque ipsis quodammodo oculis externis cernitur, ita rectè dixit B. Augustinus propter insignem sanctorum gloriam, Deum ipsum humanis oculis quodammodo conspici, nempe sicut videtur vita vel anima viuentis.

Tertiò, fit vt hac coniunctione sancti admirabili delectatione voluptateque afficiantur: siquidem voluptas tribus rebus excutitur: re delectabili, re delectationis capace, & vtriusque coniunctione; eritque delectatio eò vehementior, quo hæc tria in suo genere magis superant: quo namque cibus est suauior, gustatus etiam melius constitutus, illique cibus coniunctior: eò gratior est sapor. Atqui Deus in quo continetur omne prorsus bonum, omnis dulcedo, omnis suauitas, est summè delectabilis. Anima quoque hu-

mana,

mana, natura alioquin sua ad percipiendam
 delectationem aptissima, utpotè natura spi-
 ritualis & subtilis, cuius virtute & præsentia
 corpus ipsum affectionibus quibusdam so-
 let commoueri: Lumine verò hoc diuino,
 multo est etiam aptior, & quod summo Dei
 sui desiderio teneatur, non aliter idonea est
 ad Deum capiendum, quam ille qui arden-
 tissimè sitit, est idoneus ad bibendum. Iam
 verò coniunctio Dei, & animæ non est ex-
 terna per immixtas species & similitudines,
 qualis est fere in sensibus animalis, & intelle-
 ctu hominis, qui aliquid intelligendo concipit;
 neque est per solum contactum, sicut cum
 gustamus quidpiam aut tangimus, sed
 est prorsus intima, dum Deus natura diuini-
 tateque sua in animam illabitur, totamque
 penetrat, sicut spongiam penetrat aqua, &
 fumum ignis. Vnde necessarium est, hanc
 suauitatem atque dulcedinem, quæ ex con-
 iunctione Dei accipitur, esse maximam.

Quartò fit, ut sancti magna sapientia præ-
 diti sint, & multarum rerum scientia abun-
 dent. Quid enim non videt, qui in se haben-
 tem omnia videt? Itaque sancti quibus datū
 fuerit diuinam essentiam perspicuè intueri,
 videbunt Dei infinitam naturam, maiestatem,
 pulchritudinem, bonitatē, personam,
 cæteraque attributa; quæ omnia quum sint
 perfectissima, non sunt in Deo res multæ,

sed vnica simplicissima natura, estq; Dei sapientia eius persona, & hæc eius iustitia, & ista ipsius misericordia, &c.

Quid præterea in simplici illa essentia seruit videbunt?

Videbunt tres personas re ipsa distinctas, & vnicam tamen numero naturam. Videbunt quomodo Filius ab æterno generetur, & semper sit genitus, semperque nascatur, & semper sit perfectus, quomodo Spiritus S. a Patre & Filio, nõ nascatur quidem, sed procedat per modum amoris, non à duobus sed ab vno principio.

Videbunt rursus quid tota æternitate Deus egerit, qua persona & modo de nihilo mundum creauerit, resque omnes creatas visibiles & inuisibiles, in Deo existentes conspiciant, sed longè nobiliores atque præstantiores quam sint in seipsis, nempe ideas rerum & similitudines, per quas producta est vniuersitas rerum, quæ res in Deo erant antequam ex nihilo formarentur, & quidẽ non materiatae sed materiæ expertes, neque mortuæ sed viuæ, quia *quod factum est in principio vita erat.*

Videbunt præterea operantem Deum & non moueri, omnia quæ fiunt facientem, & non mutari, omnia conseruantem, nec fatigari.

Vide-

Videbunt inter cætera admirabile opus incarnationis filij Dei, qua secūda in Trinitate persona in eandem personam assumpsit humanam naturam, ita vt ea persona, quæ prius erat perfectissimus Deus, facta sit sine ulla sui mutatione perfectissimus homo. IOAN. I.

Qualis erit ista visio?

Hæc omnia videbunt in Deo clarè perspicueque, sed non comprehendent ob rerum magnitudinem, seu potius ob rei vnus infinitatem, gaudebuntque se comprehendere non posse, & ad tantæ maiestatis aspectū esse admissos quæ nullius creaturæ mente capi possit.

Nihil praterea videbunt?

Videbunt denique in Deo res omnes ab orbe condito gestas, non vt absentes, sed quasi præsentem, mirabunturque Dei sapientiam & prouidentissimam charitatem, cognoscent quoque quanta beneuolentia eos in hoc mundo Deus tractauerit, per varios casus duxerit, & ab æterno prædestinatos sapienter amanterque ad salutis portum perduxerit, omniaque bona & mala, quæ in hac vita experti fuerunt, in ipsorum commodum conuerterit.

Quid sit praterea admirabili illa coniunctione?

Kk 4

Exci-

Excitabitur quintò in hominis voluntate ardentissimus amor Dei, tum ex pulchritudine bonitateq; immensa, tum ex charitate beneficijsq; in nos, totumque humanum genus collatis: Hæc enim duo conciliant amorem, bonitas & beneficium. Et quia iuxta scripturam Deus diligentes se diligit, seu potius quia se faciet ab homine perfecta charitate diligi, ipse vicissim in nos suavissima abundantissimaque charitate effundetur, ut non modo cognoscamus & affirmemus nos diligi (quod in hac vita quoque fieri cogimur) neque solum experiamur, sed verè sentiamus atque gustemus immensam Dei in nos dilectionem.

Prov. 8.

Quid postremo?

Sextò, fit quoque hac admirabili coniunctione, ut beatis Deus suas proprietates impertiatur. Potentiam, amorem hominum, patientiam, compassionem, misericordiam, &c. Ut sint ferè sicut dij, non quidem scientes bonum & malum, sed scientes omne bonum, omni virtute, bonitate & gloria perfecti, & carentes omni malo, aut potius sicut Deus, qui per hanc suam cum omnibus sanctis coniunctionem erit omnia in omnibus, ut Deus in singulis videatur, & singuli in Deo. Sicut ignis est in carbonibus accensis, & carbones in igne ardente. Unde etiam hoc

hoc discimus, quantoperè sint sancti à viuentibus colendi propter Deum quo pleni sunt, quanta sit eorum dignitas, quanta maiestas, quanta potestas, vt dij vel Deus potius videantur, quam homines. Non itaque mortui, non cæci, non surdi, non muti, non infirmi, sed viui videntes in Deo necessitates nostras, audientes preces nostras, orantes pro nobis, & pro gloria & potestate sibi à Deo concessa, mortalibus opem ferentes, adeò vt dæmonibus damnatisque summo sint terrori, qui hanc diuinam in sanctis maiestatem, claritatem atque personam ferre non possunt.

Quibus indicijs confidere licet nos esse in via recta ad vitam æternam?

Nescit quidem homo, vtrum amore an odio dignus sit, indicia tamen quædam bona habere possumus, inter quæ primum est serenitas conscientia & quies interna, iuxta illud B. Ioannis. *Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiducia habemus ad Deum.* Eccl. 9. 1. IOAN. 3. Cæterum quia de se B. Paulus loquitur, *nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum;* non in omni, nec in sola illa interna pace, & tranquillitate est acquiescendum, quandoquidè Dauid in prauissimis peccatis adulterio & homicidio totis 9. mensibus, & in peccato superbiae nu-

merati populi totis 6. mensibus sine vllis cō-
scientiæ stimulis videtur hæsisse.

Vnde hac mentis quies proficisci debet?

Ex cō quod quis post diligentem & quo-
tidianam actionum suarum consideratio-
nem, nihil in se inueniat, quod diuinæ legi
repugnet, firmumque propositum concipi-
at, nihil quod Deo ingratum sit, admitten-
di, & nihilominus frequenti confessione, le-
uiora peccata delet, seseque crebra sanctis-
simæ Eucharistię perceptione aduersus pec-
cata communiat. Quisquis tunc serenitatem
animi sentit, firmiter speret sibi iam locum
esse in cœlis constitutum.

Da secundum indicium?

Secundum est in domandis passionibus
animæ progressum fecisse, atque dum præ-
sentem diem cum præcedentibus confers,
in te mutationem experiri, vt tamen non
omninò extincti sint motus perturbatio-
num; sint tamen ita repressi, vt non te iam
regant & ferant, sed à te regantur & com-
primantur. Ad exemplum paralytici illi-
us quem Christus curauit: is namque à le-
cto infirmus portabatur, sanus autem lectū
suum ipse portauit. Danda igitur tibi esset
opera, vt vitijs prauis que inclinationibus a-
nimum tuum liberes (sunt enim sordes qui-
bus

Mat. 9.

bus purgandus est animus, si CHRISTVM in animo tuo præsentem habere desideras) earumque loco virtutes compares , charitatem , benignitatem , patientiam , bonitatem : quæ quum sint fructus diuini Spiritus, *Galat. 5.* declarant sua præsentia Spiritum Sanctum adesse sicut ex fructibus arboris intelligitur arbor viuere.

Tertium quod est?

Si bona ista terrena contempnas & floccipendas, diuitias, honores, vanitates, & quidquid mundani homines magni ducunt; & contra delecteris ijs quæ CHRISTVS Dominus amplexus est, & commendauit, contemptum pro Dei amore, castitatem, vitæ asperitatem, alterius voluntati & iudicio parere. Quemadmodum D. Paulus *omnia arbitrabatur vt stercora*, & in tribulationibus suis gaudebat, ac gloriabatur. *Mibi* (inquit) *mundus crucifixus est.* Hoc est, quemadmodum viatores carnificinam aliquam præterredientes, à cadauere cruci affixo adhuc foetente nares faciemque auertunt, & ne foetore lædantur, festinanter transeunt, ita mihi abominationi est mundus, à quo satius multo fuerit cogitationes animumque auertere ne noceat, quam eius voluptatibus recreari.

Ex-

Expone etiam quartum?

Philip. 1.

Quartum est desiderium vitæ cœlestis. Si cum B. Apostolo *cupias dissolui, & esse cum CHRISTO*, non more illorum, qui pusillanimitate & impatientia molestias refugiant, quas in mundo pati coguntur, sed amore præsentis CHRISTI. Ille igitur certa spe æternæ beatitudinis consequendæ teneatur, qui frequenter de futura vita cum voluptate & desiderio cogitat, ad illam anhelat, illuc bona sua præmittit, in illam omnem suam consolationem differt: quemadmodum vinitores faciunt, qui immaturas vuas non carpunt, ne tempore vindemiæ nullas habeant maturas, sed patienter vsque ad Autumnum expectât: Cum quod immaturæ dentibus stuporem inducant, tum quod in vindemia dulce ex ipsis vinum subinde exprimitur. Tu ergo, cuius animum deliciarum cupiditas titillat, ne dubites, frueris delicijs vbi maturuerint: in hoc mundo nocent, parumper itaque expecta, & in autumnum, hoc est, in futuram vitam, omnem cogitationem tuam conuerte; ibi nihil deerit honoris, pulchritudinis, suauitatis, diuitiarum, voluptatum.

Habes aliud?

Quintum est, tribulationes & molestias in hac vita pro iustitia sustinere, hoc est, crucem Christi ferre: via quæ ad cœlum ducit, cruce

cruce Christi ab alijs vijs discernitur, in quibus non Christi, sed latronum, furum, aliorumque impiorum hominum sunt patibula. Si igitur rectè viuens nihilque præter Deum quærens affligaris, optimè sperandum tibi est de præmio æterno, & valdè notanda sunt verba Raphaëlis Angeli, quibus in huc modum Tobiam virum alioquin sanctissimum consolabatur: *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, vt tentatio probaret te.* Quasi dicat: Qui diuitijs commoditatibusque carnis affluunt, & rebus secundis constanter vtuntur, nullisq; premuntur aduersitatibus, illis metuendum est, ne bona illorum opera hoc sælici rerum omnium successu compensentur, sed qui malis vrgetur, & vexatur in hoc mundo, is gaudeat, quia merces ipsi bonorum operum copiosa in cœlis conseruatur.

Tob. 12.

PRA-